

***ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1**

พัชรินทร์ ปันเขื่อนขัต^{1*} ภูมิพัฒน์ รักพรมงคล²

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

*Corresponding author e-mail: Phatcharin0553@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อศึกษาความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 256 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.977 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.982 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับ 0.20 ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พบว่า ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบปกติ มีค่าอำนาจพยากรณ์พหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ได้ร้อยละ 66 โดยมีสมการทำนายในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Y} = 0.823 + 0.149(X_2) + 0.177(X_1) + 0.133(X_3) + 0.134(X_4) + 0.107(X_6) + 0.107(X_5)$ $\hat{Z} = 0.176(Z_2) + 0.247(Z_1) + 0.196(Z_3) + 0.155(Z_4) + 0.131(Z_6) + 0.128(Z_5)$

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

Participatory Management Factors Affecting the Success of Internal Educational Quality Assurance Implementation at Educational Opportunity Expansion Schools under the Office of the Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area 1

Phatcharin Pankhueankhat¹ Poompipat Rukponmongkol²

¹Master of Education in Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

²Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: Phatcharin0553@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed to 1) examine the levels of participatory management factors, 2) examine the success of the implementation of internal educational quality assurance, 3) examine the relationships between participatory management factors that affected the success of the implementation of internal educational quality assurance, and 4) develop a prediction equation for the success of the implementation of internal educational quality assurance. The sample consisted of 256 school administrators and teachers. The Item–Objective Congruence (IOC) indices ranged from 0.80 to 1.00. The reliability coefficient of questionnaire 1 was 0.977, and the reliability coefficient of questionnaire 2 was 0.982. The discrimination power values were at 0.20 or higher. The results showed that 1) the participatory management factors were, overall, at the high level. 2) The success of the implementation of internal educational quality assurance was, overall, at the high level. 3) All aspects of participatory management factors had positive relationships with the success of the implementation of internal educational quality assurance, with the statistical significance at the .01 level. 4) The prediction equation for the success of the implementation of internal educational quality assurance, analyzed through Enter Multiple Regression Analysis, yielded a multiple predictive power of 66 percent. The prediction equation was presented in both raw score and standardized score forms.

(Stepwise Multiple Regression Analysis)

$$\hat{Y} = 0.823 + 0.149(X_2) + 0.177(X_1) + 0.133(X_3) + 0.134(X_4) + 0.107(X_6) + 0.107(X_5)$$

$$\hat{Z} = 0.176(Z_2) + 0.247(Z_1) + 0.196(Z_3) + 0.155(Z_4) + 0.131(Z_6) + 0.128(Z_5)$$

Keywords: participatory management, internal educational quality assurance

บทนำ

การศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของชีวิต เพราะเป็นพื้นฐานที่ช่วยให้บุคคลสามารถบรรลุความสุขและความเจริญ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรมุ่งพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม พร้อมทั้งปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) การยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การจัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 ให้มีการจัดตั้งกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ โดยครอบคลุมทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ และกระบวนการในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันภายนอก เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและผู้เรียนทุกคนมั่นใจในการจัดการศึกษา (ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล, 2564) กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการจัดวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกำหนดไว้ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งยกระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และนำแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งดำเนินการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และจัดส่งรายงานการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่เน้นให้ทุกคนในองค์กรมีบทบาทร่วมกันในการดำเนินงาน โดยยึดหลักสำคัญคือการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีสิทธิ์ร่วมตัดสินใจและรับผิดชอบงานตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมาย สร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กำหนดเป้าหมายและทิศทางร่วมกัน ส่งเสริมให้แต่ละบุคคลมีอิสระในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม เกิดความผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อเสนอแนะอย่างเปิดเผยเพื่อพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล, 2564)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้ดำเนินการประกันคุณภาพ แต่ยังพบปัญหาหลายด้านๆ เช่น บุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทหรือส่วนร่วมค่อนข้างน้อยในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนใหญ่การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมาจากคณะผู้บริหาร การบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศมีความซ้ำซ้อนและและไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่วางไว้ บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับสถานศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจไม่ครอบคลุมเกี่ยวกับทักษะในการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2567) จากสภาพและปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ทราบว่าปัจจัยทางการบริหารงานใดบ้างที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาปัจจัยเหล่านั้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในปีการศึกษา 2567 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 49 คน และครูผู้สอนจำนวน 715 คน รวมทั้งสิ้น 764 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร 16 คน และครูผู้สอน 240 คน รวมทั้งหมด 256 คน ขนาดตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ Krejcie & Morgan (1970) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) นำไปสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) แบ่งเป็นสัดส่วน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก

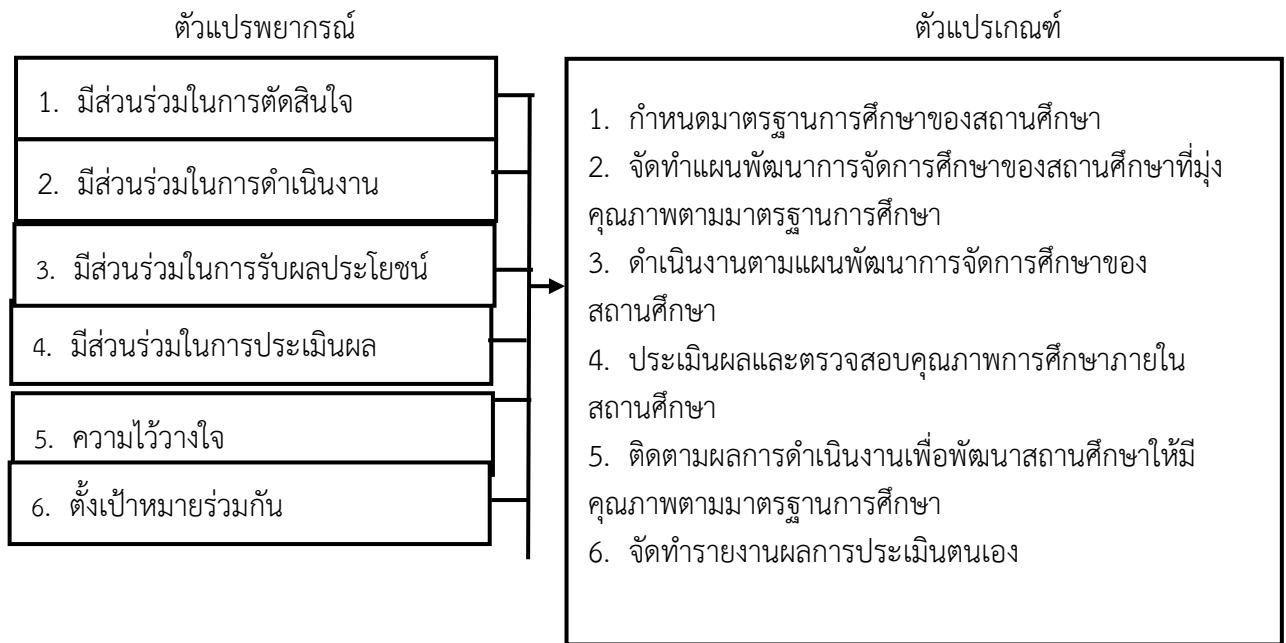
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 6 ปัจจัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบวัดความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ได้ศึกษาแนวคิดและข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อความสำเร็จของการทำงานด้านประกันคุณภาพภายใน

3.2 ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยแบ่งตัวแปรออกเป็นตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.3 ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามของคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นกรอบอ้างอิงในการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล

3.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนพิจารณา เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของถ้อยคำ โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.977 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.982 ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อส่งไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการเก็บข้อมูลรูปแบบออนไลน์ ผ่านบริการของ Google Form

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามครบ 256 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว แล้วนำไปลงรหัส

4.5 ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 วิเคราะห์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา กับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation Coefficient)

5.5 สร้างสมการพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการทำนาย ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบปกติ (Enter Regression Analysis) และพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.41	0.46	มาก
2	มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.46	0.39	มาก
3	มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.46	0.49	มาก
4	มีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.45	0.38	มาก
5	ความไว้วางใจ	4.44	0.39	มาก
6	ตั้งเป้าหมายร่วมกัน	4.49	0.40	มาก
รวมเฉลี่ย		4.45	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตั้งเป้าหมายร่วมกัน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

6.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
1	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.39	0.45	มาก
2	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา	4.43	0.40	มาก
3	ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.43	0.40	มาก
4	ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.40	0.45	มาก
5	ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา	4.38	0.45	มาก
6	จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.44	0.40	มาก
รวมเฉลี่ย		4.41	0.33	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมา คือ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

6.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ (Correlation) ของปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตัวแปร	(X ₁)	(X ₂)	(X ₃)	(X ₄)	(X ₅)	(X ₆)	(Y)
(X ₁)	1.000	0.569**	0.471**	0.551**	0.520**	0.495**	0.656**
(X ₂)		1.000	0.574**	0.605**	0.561**	0.483**	0.658**
(X ₃)			1.000	0.581**	0.574**	0.507**	0.643**
(X ₄)				1.00	0.570**	0.548**	0.656**
(X ₅)					1.00	0.528**	0.625**
(X ₆)						1.00	0.590**
(Y)							1.00

** P<.01

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการตั้งเป้าหมายร่วมกัน ตามลำดับ

6.4 ตอนที่ 4 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	Beta	t	Sig
(Constant)	0.823	0.170		4.828	.000*
(X ₂)	0.149	0.044	0.176	3.356	.001*
(X ₁)	0.177	0.035	0.247	5.040	.000*
(X ₃)	0.133	0.034	0.196	3.866	.000*
(X ₄)	0.134	0.046	0.155	2.899	.004*
(X ₆)	0.107	0.039	0.131	2.728	.007*
(X ₅)	0.107	0.043	0.128	2.496	.013*
R=0.81, R ² =0.66, F=81.62, Sig=0.000					

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X₂) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₁) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X₃) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X₄) ด้านการตั้งเป้าหมายร่วมกัน (X₆) และด้านความไว้วางใจ (X₅) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.81 และสามารถทำนายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y) ได้ร้อยละ 66 โดยมีสมการทำนาย ดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 0.823 + 0.149(X_2) + 0.177(X_1) + 0.133(X_3) + 0.134(X_4) + 0.107(X_6) + 0.107(X_5)$$

สมการทำนายในรูปมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = 0.176(Z_2) + 0.247(Z_1) + 0.196(Z_3) + 0.155(Z_4) + 0.131(Z_6) + 0.128(Z_5)$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้แสดงให้เห็นถึงหลายประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายไว้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ปัจจัยการตั้งเป้าหมายร่วมกัน ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และปัจจัยการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัจจัยความไว้วางใจ และปัจจัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้วิจัยอภิปรายตามผลที่ได้ในภาพรวมดังนี้ ปัจจัยการตั้งเป้าหมายร่วมกัน เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยการตั้งเป้าหมายร่วมกัน เป็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การสร้างเครื่องมือ ประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาได้ทำการวางแผนไว้ให้ บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ เกสรพรหม และภูมิพิพัฒน์

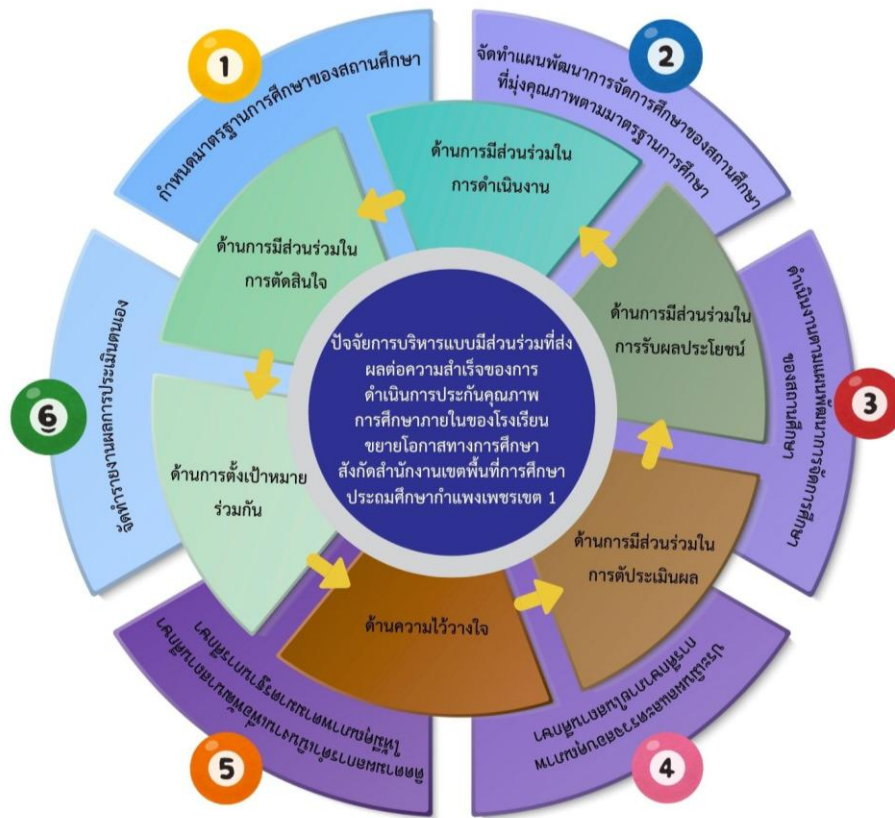
รักพรมงคล (2564) พบว่าปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเป็นการนำเสนอความสำเร็จของสถานศึกษาตลอดทั้งปีการศึกษา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ มาตรฐานของสถานศึกษาว่าได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัตตา สถิตพงษ์ และคนอื่นๆ (2567) พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พิจารณารายด้าน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านความไว้วางใจ ด้านการตั้งเป้าหมายร่วมกัน แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนดังกล่าวอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาได้นำแนวคิดและองค์ประกอบของการบริหารงานมาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยัญฐ์ สารละ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2568) พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย อาจเป็นเพราะการให้ความสำคัญต่อปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีอำนาจพยากรณ์ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทำให้ทราบว่ นโยบายการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการปฏิบัติมีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการบริหารและการจัดการมุ่งพัฒนาระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษาให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิผล ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพบว่า นุภาพร ศรีฤทธิ์ (2565) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครด้านการกำหนดเป้าหมายและด้านทรัพยากรทางการศึกษาสามารถพยากรณ์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครได้โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 66 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิพล สุขสะอาด และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2568) พบว่าสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานพัสดุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 26.40 ให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาและการรับรองวิทยฐานะประสบความสำเร็จในเวียดนาม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยอาศัยด้านการร่วมมือทั้งหมด 6 ด้าน

1. ด้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทาง และร่วมกำหนดนโยบายหรือแผนงานของสถานศึกษาอย่างเท่าเทียม
2. ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การที่บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร
3. ด้านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับผลตอบแทนจากการร่วมดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางตรง เช่น ผลลัพธ์จากโครงการ หรือทางอ้อม เช่น ความภาคภูมิใจและประสบการณ์ร่วมกัน
4. ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ได้ร่วมตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ หรือประเมินคุณภาพของการดำเนินงาน
5. ด้านความไว้วางใจ การสร้างบรรยากาศแห่งความศรัทธาและเชื่อถือซึ่งกันและกัน โดยทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
6. ด้านตั้งเป้าหมายร่วมกัน การที่ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและร่วมมือกันพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. ด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย (Policy)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดอบรมหรือให้ความรู้แก่ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการตั้งค่าเป้าหมายในการดำเนินงานตามมาตรฐานนั้นๆ

2. ด้านการพัฒนางานองค์กร (Organization)

สถานศึกษาควรวางระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของตนเอง พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างทั่วถึง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ ควรดำเนินการบริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาท และบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร (Personnel Development)

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก โดยส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมและปฏิบัติงานด้วยศักยภาพสูงสุด ผู้บริหารควรเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ส่งเสริมให้มีอิสระในการทำงาน และสร้างบรรยากาศการช่วยเหลือเกื้อกูลภายในองค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารและบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาร่วมกัน

3. ควรศึกษาปัจจัยที่การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

4. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จากปัจจัยอื่นๆ เพื่อนำไปใช้ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่ง และเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

5. ควรมีการศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาเปรียบเทียบในแต่ละบริบท

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ เกสรพรหม และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล (2567, กรกฎาคม-กันยายน). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอวังทรายพูนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 6(3), 359
- นุภาพร ศรีฤทธิ์. (2568, มีนาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 249-250.
- สุทัตตา สดิตพงษา และคนอื่นๆ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. *Education Journal*, 7(3), 39.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. เอ็น.เอ. รัตนะเทรตดิ้ง.
- ปิยะณัฐ สาระถิ และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล (2568, มกราคม-มีนาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 12(1), 321
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2564). *หลักการทฤษฎีและปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อิทธิพล สุขสะอาด และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาในสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 12(2), 328.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.